

Тук за пръв път другите са назовани със словото „тълпа“: „но вечно сам в тълпата шумна“. Истините на лирическия персонаж се противопоставят на шума, живота, карнавала – до последните негови творби.

За онова, което е зад маската на „чудака“, може да съдим от „Есенни мотиви“, „Великден“ и най-вече от „Нощ“. Още тук може да се каже, че няма следващ текст на Яворов, който по някакъв начин да не открива различните психически образи, състояния на „чудака“ и неговата философия за живота.

Яворов ли създава лирическия персонаж на скитника, странника, на онзи, който е различен от другите?

В предговора си към „Стихотворения“ (1904) Пенчо Славейков сочи за предобраз на чудака или на скитника у Яворов Ботевия скитник в „Майце си“ („Гайда“, III, № 19, 1867)<sup>2</sup>: „Ти ли си, мале, тъй жално пела,/ ти ли си мене три годин клела,/ та скитник ходя злочестен ази/ и срещам това, що душа мрази?“

По свидетелство на Киро Тулешков „Майце си“ е първото поетично дело на Христо Ботев. „Но преди да я прати на Славейкова – пише Тулешков, – той ходи при проф. Григоровича... Григорович я одобри и му похвали първия труд, като го насърчи да продължава и занаят.“ Това, според Тулешков, е станало в 1864 г.<sup>3</sup>

Рашко Блъсков препечатва „Майце си“ в сп. „Училище“ (II, 1872, № 9), като променя заглавието: „Син на чуждина тъжи за майка си“. Бачо Киро го поставя в свой сборник с ново заглавие: „Един родолюбив българин с патриотическо чувство тъжи за майка си“.

Текстът е не само с тълкувано заглавие („Майце си“ твърде малко говори, нужно е някакво обяснение), но и придобива фолклорна популярност. Злочестият скитник е възвишен персонаж във високата, а и в популярната литература на онова време.

Пенчо Славейков сочи скитника в лириката на Христо Ботев вероятно поради това, че Ботев в онова време е един от сигурно каноничните автори в българската литература. За разлика от Иван Вазов, чиято канонизация „Мисъл“ упорито оспорва. И д-р Кр. Кръстев в късната си книга от 1917 г. намира „ботйовски“ мотиви в лириката на Пенчо Славейков<sup>4</sup>.

Ориентацията към авторитета на каноничното, уподобяването на „сегашното“ с каноничното, е практика на кръга „Мисъл“.

<sup>2</sup> Пак там, с. X.

<sup>3</sup> Бурмов, А. К. *Христо Ботев и неговата чета*. С., 1974, с. 528.

<sup>4</sup> Кръстев, д-р Кр. (Миролюбов, В.). *Ботйовите завети у Пенча Славейкова*. – В: Кръстев, д-р Кр. (Миролюбов, В.). *Христо Ботйов, П. П. Славейков, Петко Тодоров, Пейо К. Яворов*. С., 1917.